

Nejvyšší soud

prostřednictvím

Městského soudu
v Praze

ke sp. zn. 45 T 1/2021

Podle § 265d odst. 1 písm. a) trestního řádu a ve lhůtě uvedené v § 265e odst. 1 trestního řádu podávám v neprospěch obviněného

L. S., nar. ***, trvale bytem ***,

dovolání

proti rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 10. 1. 2022 sp. zn. 6 To 37/2021, kterým byl z podnětu odvolání obviněného L. S. podle § 258 odst. 1 písm. a), d), e), odst. 2 trestního řádu zrušen rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 12. 3. 2021 sp. zn. 45 T 1/2021, jímž byl tento obviněný uznán vinným a byl mu uložen trest, a podle § 259 odst. 3 písm. a), b) trestního řádu bylo nově rozhodnuto o vině a o trestu,

a to z důvodu uvedeného v § 265b odst. 1 písm. h) trestního řádu, neboť napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku a jiném nesprávném hmotně právním posouzení.

Odůvodnění:

1. Státní zástupce Vrchního státního zastupitelství v Praze podal dne 4. 1. 2021 k Městskému soudu v Praze pod sp. zn. VZV 22/2020 obžalobu na obviněné L. S. (dále též jen „obviněný“) a O. J. (dále též jen „spoluobviněný“). V případě obviněného byla tato obžaloba podána pro skutek popsany v bodě 1. této obžaloby tak, že

*„1. v postavení vrchního inspektora KŘ policie města P., Obvodního ředitelství pro P., zařazeného k výkonu služby u 2. oddělení hospodářské kriminality, SKPV, Obvodního ředitelství pro P., Policie ČR, se sídlem *** (dále jen „2. oddělení hospodářské kriminality, SKPV, OŘP II, Policie ČR“), poté, co se v souladu s plněním služebních úkolů a povinností podílel na provádění úkonů trestního řízení podle § 158 odst. 3 tr. řádu v trestní věci vedené na 2. oddělení hospodářské kriminality, SKPV, OŘP II, Policie ČR, pod č. j. KRPA-34362/TČ-2018-00129, s krycím názvem „Viagra“, která byla vedena pro prověřování skutkových okolností nasvědčujících tomu, že ze strany osob: A. R., nar. ***, trvale bytem ***, M. Š., nar. ***, trvale bytem ***, M. Š., nar. ***, trvale bytem ***, D. P., nar. ***, trvale bytem ***, M. P., nar. ***, trvale bytem ***, S. K., nar. ***, trvale bytem *** a J. H., nar. ***, trvale bytem ***, mohlo dojít ke spáchání trestných činů ohrožování zdraví závadnými potravinami a jinými předměty podle § 156 tr. zákoníku, legalizace výnosů z trestné činnosti podle § 216 tr. zákoníku, a zkršlování údajů o stavu hospodaření a jmění podle § 254 tr. zákoníku, tak nejméně v listopadu nebo prosinci roku 2018 v místní části P. – C., poblíž vysokoškolských*

kolejí, ve vozidle O. J., značky Mazda, v úmyslu získat pro sebe prospěch v podobě finančních prostředků, neoprávněně úmyslně O. J., o němž věděl, že se osobně zná s osobou A. R., sdělil neveřejné informace, které se týkaly skutečnosti, že součást Policie ČR, kde je služebně zařazen, prověřuje podezření ze spáchání trestných činů v souvislosti s nelegálním obchodováním s Viagrou, jichž se měly dopustit osoby mj. A. R. a M. Š., s tím, že v souvislosti s tímto řízením jsou vůči osobám M. Š. a M. Š. aplikovány ze strany policejního orgánu odposlechy jimi užívaných telefonních stanic, nařízené podle § 88 odst. 2 tr. řádu, a současně byl srozuměn s tím, že informace o nařízení odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu byla vedena v režimu stupně utajení „VYHRAZENÉ“ podle § 139 zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, s odkazem na Nařízení vlády č. 522/2005 Sb., kterým se stanoví seznam utajovaných informací, a poté vyzval O. J. k tomu, aby kontaktoval osobu A. R., přičemž ho instruoval tak, aby při osobním kontaktu nejprve osobě A. R. sdělil informace o tom, jaké osoby jsou prověřované a taktéž informace o nařízeném odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu dle § 88 odst. 2 tr. řádu, a dále, aby bezprostředně poté osobě A. R. nabídl předání dalších, podrobnějších neveřejných interních informací z trestního spisu, případně předání kopie části nebo kopie celého spisu, včetně toho, že jej může předem informovat o tom, kdy bude v trestním řízení naplánován tzv. "zátah" a domovní prohlídka, a to za zaplacení finanční částky ve výši 1,5 mil. Kč za kopii části policejního spisu, nebo částky 5,5 mil. Kč za kopii celého policejního spisu anebo 20 mil. Kč za informace o přesném okamžiku provádění domovních prohlídek a tzv. „zátahu“ ze strany Policie ČR vůči podezřelým osobám v trestním řízení vedeném pod č. j. KRPA-34362/TČ-2018-00129, s krycím názvem „Viagra“, přičemž takového jednání se dopustil přesto, že byl poučen o nakládání s informacemi vedenými ve stupni utajení „vyhrazené“ podle zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, a ustanoveními § 65 odst. 2 a § 66 odst. 1 citovaného zákona, mu tak byla zvlášť uložena ochrana utajované informace, když z titulu svého služebního zařazení byl srozuměn s tím, že informace o nařízených opatřeních podle § 88 tr. řádu je v souladu s ust. § 139 zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, s odkazem na Nařízení vlády č. 522/2005 Sb., kterým se stanoví seznam utajovaných informací, utajovanou informací vedenou v režimu utajení „VYHRAZENÉ“, a současně tímto svým jednáním porušil jednak ust. § 2 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, dle kterého Policie ČR slouží veřejnosti, jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy Evropské unie nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu, jednak ust. § 45 odst. 1 písm. a), b), c) zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, podle nichž je příslušník povinen dodržovat služební kázeň, spočívající v nestranném, řádném a svědomitém plnění služebních povinností příslušníka, které pro něj vyplývají z právních předpisů, služebních předpisů a rozkazů, zdržet se jednání, které může vést ke střetu zájmu služby se zájmy osobními a ohrozit důvěru v nestranný výkon služby, zejména zneužívat ve prospěch vlastní nebo prospěch jiných osob informace nabyté v souvislosti s výkonem služby a zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o nichž se dozvěděl při výkonu služby a jednak také ust. § 115 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, dle kterých je policista povinen zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, se kterými se seznámil při plnění úkolů policie, nebo v souvislosti

s nimi, a které v zájmu zabezpečení úkolů policie nebo v zájmu jiných osob vyžadují, aby zůstaly utajeny před nepovolanými osobami.“

2. Takto popsany skutek byl v obžalobě právně kvalifikován jako přečin zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku, zločin přijetí úplatku podle § 331 odst. 2, 4 písm. b) trestního zákoníku a přečin ohrožení utajované informace podle § 317 odst. 1 trestního zákoníku.

3. O obžalobě rozhodl Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 12. 3. 2021 sp. zn. 45 T 1/2021 tak, že obviněného uznal vinným zločinem přijetí úplatku podle § 331 odst. 2, 3 písm. b) trestního zákoníku, přečinem ohrožení utajované informace podle § 317 odst. 1 trestního zákoníku, zločinem zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. c) trestního zákoníku a navíc také přečinem neoprávněného přístupu k počítačovému systému a nosiči informací podle § 230 odst. 2 písm. a), odst. 4 písm. c) trestního zákoníku. Nalézací soud po provedeném dokazování částečně zmírnil obžalobou použitou právní kvalifikaci v případě trestného činu přijetí úplatku podle § 331 trestního zákoníku, neboť se dokazováním podařilo určit výši prospěchu, kterého obviněný jako úřední osoba hodlal dosáhnout v částce 300.000 Kč. Naopak prvoinstanční soud přistoupil ke zpřísnění právní kvalifikace stran trestného činu zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 trestního zákoníku vzhledem ke zjištěnému následku jednání obviněného v podobě vážné poruchy v činnosti Policie ČR jako jiného orgánu veřejné moci v rámci trestního řízení vedeného pod č. j. KRPA-34362/TČ-2018-00129. Nově navíc aplikoval právní kvalifikaci skutku jako přečinu neoprávněného přístupu k počítačovému systému a nosiči informací podle § 230 odst. 2 písm. a), odst. 4 písm. c) trestního zákoníku.

4. Uvedená změna právní kvalifikace přitom oproti skutkovému stavu z přípravného řízení odrážela zpřesnění skutkových zjištění, k nimž nalézací soud dospěl. To se současně projevilo i v doplnění popisu skutku ve skutkové větě výroku o vině rozsudku prvoinstančního soudu, jehož podstata spočívala ve znění: „ ... přičemž obžalovaný L. S. ukázal na jím užívaném notebooku O. J. fotografie obrazovky služebního počítače zachycující otevřené náhledy do evidenčního systému Policie ČR-ETŘ – ve věci vedené pod č. j. KRPA-34362/TČ-2018-00129, obsahující údaje k totožnosti prověřovaných osob a dalších zájmových osob, a to jejich jméno a příjmení, datum a místo narození, u některých pak údaje o provedených kontrolách nebo jejich pracovním zařazení, dále pak právní kvalifikaci skutku, pro který je vedeno prověřování, přičemž fotografie neveřejných údajů ze systému ETŘ v předmětné věci obžalovaný sám pořídil s cílem jejich použití na schůzce s obžalovaným O. J. ...“

5. Městský soud v Praze obviněnému podle § 329 odst. 2 a § 43 odst. 1 trestního zákoníku uložil úhrnný trest odnětí svobody v trvání šesti roků, pro jehož výkon jej podle § 56 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku zařadil do věznice s ostrahou. Dále obviněnému podle § 67 odst. 1 a § 68 odst. 1, 2 trestního zákoníku uložil peněžitý trest ve výměře 400 denních sazeb, přičemž denní sazba činí 500 Kč (celkem ve výměře 200.000 Kč).

6. Uvedený rozsudek Městského soudu v Praze napadl odvoláním toliko obviněný, přičemž je směřoval do všech výroků napadeného rozsudku. Z podnětu tohoto odvolání Vrchní soud v Praze nyní napadeným rozsudkem ze dne 10. 1. 2022 sp. zn. 6 To 37/2021 podle § 258 odst. 1 písm. a), d), e), odst. 2 trestního řádu

rozsudek soudu prvního stupně zrušil v celém rozsahu ohledně obviněného L. S. Podle § 259 odst. 3 písm. a), b) trestního řádu současně odvolací soud znovu rozhodl tak, že obviněného uznal vinným zločinem přijetí úplatku podle § 331 odst. 2, 3 písm. b) trestního zákoníku, přečinem zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku a přečinem ohrožení utajované informace podle § 317 odst. 1 trestního zákoníku. Podle § 329 odst. 2 trestního zákoníku za použití § 43 odst. 1 trestního zákoníku obviněnému uložil úhrnný trest odnětí svobody v trvání 3 roků. Podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 trestního zákoníku výkon trestu podmíněně odložil na zkušební dobu v trvání 5 let. Podle § 67 odst. 1 a § 68 odst. 1, 2 trestního zákoníku obviněnému dále uložil peněžitý trest ve výměře 300 denních sazeb, přičemž denní sazba činí 1.000 Kč (celkem ve výměře 300.000 Kč).

7. Vrchní soud v Praze zkonstatoval pochybení nalézacího soudu, pokud žalovaný skutek posoudil v jednočinném souběhu rovněž jako přečin neoprávněného přístupu k počítačovému systému a nosiči informací podle § 230 odst. 2 písm. a), odst. 4 písm. c) trestního zákoníku. Aplikováním tohoto ustanovení za současného rozšíření popisu skutku mělo dojít k porušení zásady obžalovací uvedené v § 220 odst. 1 trestního řádu (bod 12 a násl. rozsudku odvolacího soudu). Odvolací soud vyhodnotil, že doplněním popisu skutku ze strany soudu nalézacího nebyl respektován popis skutku uvedený v obžalobě. Ačkoliv za jiných okolností je zpřesnění popisu skutku žádoucí, v daném případě byl podle odvolacího soudu ve výroku přezkoumávaného rozsudku již formulován skutek nový, pro který ovšem nebyla ani podána obžaloba, ani zahájeno trestní stíhání. Odvolací soud v tom shledal podstatnou vadu ve smyslu § 258 odst. 1 písm. a) trestního řádu, proto ve svém rozsudku přistoupil k vypuštění dříve doplněného popisu skutku o shora ocitovanou pasáž s odůvodněním, že jde o jiný skutek, pro který nebylo trestní stíhání zahájeno ani podána obžaloba. Právní kvalifikaci skutku jako přečinu neoprávněného přístupu k počítačovému systému a nosiči informací podle § 230 odst. 2 písm. a), odst. 4 písm. c) trestního zákoníku proto již ve svém rozsudku nepoužil.

8. Uvedené závěry odvolacího soudu není možné akceptovat, neboť nalézací soud musí při zachování totožnosti skutku (kterou lze dovodit i v nyní posuzovaném případě, jak bude vyloženo níže) přizpůsobit jeho popis tomu, aby odpovídal těm skutkovým zjištěním, k nimž soud dospěl na podkladě důkazů provedených v hlavním líčení, a ke skutku přiřadit v takovém případě i odpovídající právní kvalifikaci, byť by nebyla uvedena v podané obžalobě. Právním posouzením skutku v obžalobě totiž není soud vázán (§ 220 odst. 3 trestního řádu). Takové doplnění či upřesnění popisu skutku nelze považovat za porušení zásady obžalovací. I po podání obžaloby je možná změna právní kvalifikace zažalovaného skutku, pokud jeho totožnost zůstane zachována (§ 220 odst. 1 trestního řádu).

9. Odvolací soud nesprávně odmítl použití právní kvalifikace jednání obviněného jako přečinu neoprávněného přístupu k počítačovému systému a nosiči informací podle § 230 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku a vypustil tuto právní kvalifikaci s odůvodněním, že jde o nový skutek, vytvořený soudem prvního stupně, pro který nebylo zahájeno trestní stíhání. Jde-li o kvalifikovanou skutkovou podstatu uvedeného přečinu podle § 230 odst. 4 písm. c) trestního zákoníku, není tato dovoláním dále prosazována, přičemž nejsou vznášeny výhrady k závěrům odvolacího soudu ohledně posouzení, že obviněný svým jednáním nezpůsobil vážnou poruchu v činnosti orgánu státní správy, územní samosprávy, soudu nebo jiného orgánu veřejné moci.

10. Při porovnání popisu skutku uvedeného ve výroku usnesení o zahájení trestního stíhání a v obžalobě s výrokiem rozsudku soudu prvního stupně je nutno dospět k závěru, že došlo ke zpřesnění popisu skutku, pro nějž bylo trestní stíhání obviněného řádně zahájeno. Toto zpřesnění spočívalo v podrobnější specifikaci toho, jakým způsobem a v jaké formě byla v P. na sídlišti C. osobou obviněného předána osobě spoluobviněného na jejich schůzce ve vozidle informace o osobách, vůči kterým bylo vedeno trestní řízení evidované u Policie ČR pod č. j. KRPA-34362/TČ-2018-00129. Toto zpřesnění popisu skutku přitom vycházelo z podrobnější výpovědi spoluobviněného O. J., kterou oproti výpovědi z přípravného řízení ve vztahu ke skutkovým zjištěním stran neoprávněného užití informací o osobách z trestního řízení učinil v hlavním líčení dne 22. 2. 2021.¹

11. Přečinu neoprávněného přístupu k počítačovému systému a nosiči informací podle § 230 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku se dopustí ten, kdo získá přístup k počítačovému systému nebo k nosiči informací a data uložená v počítačovém systému nebo na nosiči informací neoprávněně užije.

12. Citované ustanovení ve svém odstavci 2 primárně nesankcionuje narušení důvěrnosti dat neoprávněným přístupem k počítačovému systému nebo k jeho části, jak je tomu podle odstavce 1. Nezáleží zde totiž na tom, zda takový přístup pachatel získal neoprávněně či naopak, zda pachatel již takovým přístupem z jiného důvodu oprávněně disponoval. Naproti tomu jsou tímto postižena různorodá jednání uvedená v písm. a) až d), která spočívají především v narušení integrity dat a jejich dostupnosti.² Protiprávnost v případě tohoto trestného činu tedy spočívá především v onom neoprávněném užití dat, jímž se rozumí jakákoli nedovolená manipulace s daty uloženými v počítačovém systému nebo na nosiči informací, vyjma § 230 odst. 2 písm. b), c) trestního zákoníku. Neoprávněné bude tedy především takové užití, které je v rozporu s právní normou (např. zákonem o ochraně osobních údajů) nebo je činěno v rozporu se stanoveným účelem, popřípadě bez vědomí či souhlasu oprávněné osoby.³ Nepřípustným jednáním, které lze subsumovat pod „neoprávněné užití dat“, jež je postihováno v § 230 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku, je i jeho nedovolené kopírování na jiný nosič informací (který pak má pachatel ve své dispozici)⁴. Naopak z hlediska protiprávnosti je nepochybně méně důležité naplnění toho znaku předmětné skutkové podstaty, který je vyjádřen formulací „získá přístup“. Pro jeho naplnění také není rozhodné, jakým způsobem k němu došlo, zda byl neoprávněný či naopak, ale je podstatné především to, že pachatel takový přístup měl.⁵

13. Pominout nelze ani to, že objekt a současně i následek trestného činu podle § 230 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku je širší. Chráněna není pouhá důvěrnost dat, jejich integrity a dostupnost pro jejich držitele, data jsou chráněna i před jejich neoprávněným použitím. Pod ochranou stejně tak nejsou jen majetková práva, ať ve vztahu k věcem hmotným či nehmotným, ale zprostředkovaně i celá řada dalších

¹ Srov. protokol o hlavním líčení ze dne 22. 2. 2021, str. 46 a násl., vč. vyjádření spoluobviněného k výpovědi obviněného, str. 13.

² Srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 8. 2017 sp. zn. 5 Tdo 781/2017.

³ Srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 8. 2015 sp. zn. 6 Tdo 848/2015, ze dne 12. 12. 2012 sp. zn. 6 Tdo 1479/2012, ze dne 18. 1. 2012 sp. zn. 6 Tdo 1677/2011.

⁴ Šámal, P. a kol. trestní zákoník II, § 141 až 421. Komentář. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2012, str. 2309.

⁵ Srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 8. 2018 sp. zn. 8 Tdo 266/2017.

právních statků, jako jsou osobnostní práva, zejména právo na ochranu osobních údajů, autorská práva, ale i hospodářská a obchodní práva.⁶ Následek se projevuje porušením či ohrožením uvedených právních statků. Ustanovení § 230 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku přitom nežádá způsobení konkrétního výsledku, tedy účinku, který by se projevil na hmotném (případně nehmotném) předmětu útoku jako jeho porušení či konkrétní ohrožení. Uvedený přečin je totiž ryze formální delikt. Z vůle zákonodárce se určitá jednání považují za natolik nebezpečná a škodlivá, že jsou postihována, aniž by současně byl požadavek, aby vedla také k nějakému objektivnímu výsledku (abstraktně ohrožovací trestný čin). Zákonodárce postihuje bez dalšího neoprávněné užití dat uložených v počítačovém systému nebo na nosiči informací, pokud předtím k nim získal přístup (ať oprávněně či nikoli). Již samotným takovým jednáním je ohrožen či dokonce porušen zájem státu na ochraně těchto dat, a to bez ohledu na to, jak s nimi dále pachatel naloží, proč tak činil, co bylo důvodem, motivem či cílem takového jednání. Další okolnosti činu nejsou zcela bez významu, ale promítají se do okolností podmiňujících použití vyšší trestní sazby, do hodnocení společenské škodlivosti činu či též do okolností významných pro určení povahy a závažnosti činu a okolností obecně přitěžujících. Objekt i následek sledovaného přečinu bývá naplněn již tím, že pachatel jednal způsobem popsáním v § 230 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku.⁷

14. K otázce totožnosti skutku lze jen stručně uvést, že soudní praxí a právní naukou je obecně přijímáno, že předmětem trestního řízení je skutek, nikoli jeho slovní popis. Skutek trestní řád blíže nevymezuje a nedefinuje, nicméně podle ustáleného výkladu je podstata skutku určována účastí obviněného na určité události popsané ve vznesení (sdělení) obvinění a později v žalobním návrhu obžaloby, z které vzešel následek porušující nebo ohrožující společenské zájmy chráněné trestním zákonem. Totožnost skutku mezi vznesením (sdělením) obvinění a obžalobou je pak dána při zachování totožnosti jednání a následku, ale i v případě zachování jen totožnosti jednání nebo jen totožnosti následku. Jednání je podstatou skutku proto, že trestným činem je jednání a jen takové děje, které jsou jednáním, je možno v trestním řízení dokazovat a právně kvalifikovat; následek pak proto, že umožňuje projevy vůle člověka dělit v jednotlivé skutky. Takto vymezená totožnost skutku je pak v souladu i s definicí toho, co tvoří jeden skutek, což jsou jen ty projevy vůle konkrétní osoby navenek, které jsou pro daný následek (závažný z hlediska trestního práva) kauzální, pokud jsou zahrnuty zaviněním.

15. Totožnost skutku současně neznamená, že mezi skutkem uvedeným ve vznesení (sdělení) obvinění a skutkem popsáním v žalobním návrhu obžaloby musí být úplná shoda. Totožnost skutku je zachována jak v případě, kdy některé ze skutečností pojatých původně do souhrnu skutečností charakterizujících jednání nebo následek odpadnou, tak i tehdy, když k takovému souhrnu skutečností přistoupí skutečnosti další, tvořící s původními jedno jednání, popřípadě následek. Při posuzování popisu jednání i následku se přihlíží z hlediska jejich totožnosti ke všem podstatným skutkovým okolnostem včetně těch skutkových okolností charakterizujících jednání, eventuálně i následek, ze kterých je vyvozováno zavinění obviněného, případně další znaky subjektivní stránky trestného činu. Nepřihlíží se však k těm skutkovým okolnostem, které nejsou součástí jednání ani následku, ale charakterizují pouze skutečnosti významné z hlediska zavinění či jiného znaku

⁶ Šámal, P. a kol. Trestní právo hmotné. 8. vyd. Praha, Wolters Kluwer ČR, 2016, str. 695.

⁷ Srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 8. 2017 sp. zn. 5 Tdo 781/2017.

významného z hlediska subjektivní stránky trestného činu. K zachování totožnosti jednání pak postačí, pokud popsánému skutkovému stavu v původní podobě odpovídá alespoň určitá skupina skutečností nově vymezeného skutkového stavu tvořících jedno společné konkrétní jednání.⁸

16. Totožnost skutku v trestním řízení je zachována, je-li zachována alespoň totožnost jednání nebo totožnost následku. Přitom nemusí být jednání nebo následek popsány se všemi skutkovými okolnostmi shodně, postačí shoda částečná. Totožnost skutku bude zachována při rozdílném následku i tehdy, pokud skutečnosti zjištěné v hlavním líčení, které charakterizují jednání obviněného, jsou alespoň částečně totožné s popisem jednání v obžalobě. O totožný skutek půjde tehdy, je-li totožná podstata skutku, tj. je-li zachována alespoň částečná totožnost jednání nebo alespoň částečná totožnost následku.⁹ Soud nejenže může, ale i musí přihlížet i k těm změnám skutkového stavu, k nimž došlo při projednávání věci v hlavním líčení, bez ohledu na to, zda zlepšují nebo zhoršují postavení obžalovaného. Rozhodující pro věc po skutkové stránce je to, aby byla objasněna důkazy provedenými při hlavním líčení, kam je třeba především situovat podstatu a účel dokazování. Soud je oprávněn převzít i takové změny okolností případu v rámci téhož skutku do svých skutkových zjištění, pokud se tím nemění přímo podstata skutku.

17. V posuzovaném případě je zjevné, že obviněný se z pozice příslušníka Policie ČR podílel z důvodu svého služebního zařazení na prověřování podezření ze spáchání trestné činnosti osob, které bylo u policejního orgánu evidováno pod č. j. KRPA-34362/TČ-2018-00129, a současně měl zajištěn u tohoto konkrétního trestního řízení přístup k systému Elektronického trestního řízení (dále jen „ETŘ“), byť pouze v rozsahu tzv. náhledu. Tento rozsah oprávnění mu umožňoval zjistit, proti kterým konkrétním osobám, charakterizovaným jménem, příjmením a bydlištěm, včetně právní kvalifikace podezření ze spáchání trestného činu, se trestní řízení vede. Tyto informace, pro jejichž neoprávněné vyžádání spoluobviněnému byl od počátku stíhán, podle doplněných skutkových zjištění prvoinstančního soudu načerpal tím, že si je ve svém služebním počítači nastudoval a že si vytvořil bez jakéhokoliv důvodu fotografii obrazovky svého služebního počítače s tímto náhledem do ETŘ a soubor si poté uložil na svůj datový nosič. Následně takto vytvořený soubor přenesl na jiný datový nosič, notebook, a poté s obsahem souboru, prakticky tedy s informacemi o trestním řízení v něm uloženými, seznámil spoluobviněného v jeho vozidle poblíž vysokoškolských kolejí v P. na C.

18. Soud prvního stupně po provedeném hlavním líčení dospěl k závěru, že bylo namístě upřesnit způsob, jakým došlo ze strany obviněného k předání informací (fakticky v podobě dat), které tento obviněný předtím zjistil z informačního systému policie k totožnosti všech prověřovaných osob v řízení vedeném pod č. j. KRPA - 34362/TČ-2018-00129. Fakticky k tomu došlo tím způsobem, že obviněný L. S. spoluobviněnému ukázal na svém notebooku fotografii monitoru svého služebního počítače, kde byl zachycen náhled věci č. j. KRPA-34362/TČ-2018-00129, jak byl zanesen v ETŘ, včetně údajů o totožnosti osob prověřovaných a právní kvalifikaci podezřelého jednání. Podstatným je, že jednání obviněného spočívající v tom, že spoluobviněného seznámil s informacemi z předmětného

⁸ Srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 16. 2. 1995 sp. zn. Tzn. 12/94.

⁹ Srov. rozhodnutí č. 23/1972 a č. 21/2010 Sb. rozh. tr., usnesení Ústavního soudu ze dne 17. 7. 2002 sp. zn. II. ÚS 143/02.

trestního řízení, sdělil mu identifikační údaje konkrétních prověřovaných osob, poskytl informaci, z čeho jsou tyto osoby podezřelé a pro kterou právní kvalifikaci je řízení vedeno, bylo součástí popisu skutku jak v usnesení o zahájení trestního stíhání podle § 160 odst. 1 trestního řádu, tak také v obžalobě ve smyslu § 176 odst. 2 trestního řádu. Nalézací soud do výroku o vině ve svém rozsudku proto zanesl důvodně a zákonným způsobem v hlavním líčení zjištěný zpřesňující popis skutku, jenž již byl součástí usnesení o zahájení trestního stíhání a podané obžaloby. Mohl tak učinit nezávisle na tom, že v usnesení o zahájení trestního stíhání ani v obžalobě nebyl skutek právně kvalifikován také jako přečin neoprávněného přístupu k počítačovému systému a nosiči informací podle § 230 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku (§ 220 odst. 3 trestního řádu). Jednání obviněného bylo popsáno v obžalobě takovým způsobem, že naplňovalo objektivní znak skutkové podstaty uvedený v § 230 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku. Jak se podává ve shora označené judikatuře, znak jednání i následku je u toho přečinu naplněn zneužitím, byť oprávněného, přístupu k informačnímu systému a zde získaných informací. Soud prvního stupně tak nevytvořil nový skutek, který by vtělil do skutku v odsuzujícím rozsudku ze dne 12. 3. 2021 a který právně kvalifikoval jako neoprávněný přístup k počítačovému systému a nosiči informací podle § 230 odst. 2 písm. a), odst. 4 písm. c) trestního zákoníku. Stále se jednalo o skutek jeden.

19. Jestliže jednání, které je prostředkem ke spáchání trestného činu druhého, je současně alespoň součástí jednání, které znamená provádění jednání popsaného ve skutkové podstatě trestného činu druhého, jde o jeden skutek. To platí i v případě, pokud jednání, které vyvolalo určitý následek závažný pro trestní právo, muselo nejprve způsobit jiný následek, bez něhož by k vyvolání druhého následku nedošlo.¹⁰ Nalézací soud tedy toliko zpřesnil popis jednání obviněného spočívajícího v tom, že poté, co se z titulu svého zařazení u Policie ČR seznámil s informacemi uloženými v systému ETŘ, tyto informace neoprávněně předal spoluobviněnému, přičemž tak činil s pohnutkou přimět A. R. a M. Š. k tomu, aby mu poskytli úplatek za předané informace o obsahu spisového materiálu z uvedené trestní věci. Pakliže v usnesení o zahájení trestního stíhání a obžalobě nebylo zvlášť popsáno jakým způsobem obviněný získal informace z trestního řízení, ale byl v nich popsán způsob jejich zneužití, a tedy objektivní znak skutkové podstaty uvedené v § 230 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku, byl postup nalézacího soudu při použití právní kvalifikace také jako přečinu neoprávněného přístupu k počítačovému systému a nosiči informací podle § 230 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku v souladu se zákonem.

20. Srovnáním takto zjištěného skutkového stavu s popisem skutku ve výroku usnesení o zahájení trestního stíhání a v obžalobě lze dovodit, že již tam jsou popsány skutkové okolnosti, za kterých obviněný jím nabyté informace z informačního systému Policie ČR zneužil tím, že je předal spoluobviněnému. Je zcela namístě trvat na částečném zachování jednání a vzhledem ke shora uvedenému k teoretickému vymezení objektu a následku trestného činu podle § 230 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku i na částečném zachování následku.

21. Není třeba nikterak zastírat, že podstatou uvedené dovolací argumentace je výtku chybného posouzení otázky zachování totožnosti skutku, resp. zásady obžalovací (srov. § 2 odst. 8 trestního řádu a § 220 odst. 1 trestního řádu), což v konečném důsledku vedlo k vadnému výroku o vině stran inkriminovaného

¹⁰ Srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 19. 4. 2000 sp. zn. 3 Tz 73/2000.

skutku obviněného a jeho právního posouzení podle § 230 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku. Rozhodovací praxe sice námitky stran porušení či nerespektování zásady totožnosti skutku jakožto zásady procesní zásadně nepovažuje z hlediska uplatněného dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. h) trestního řádu za právně relevantní,¹¹ z tohoto obecného pravidla je nicméně připouštěna výjimka při zjištění, že v dovolání tvrzené porušení zásady obžalovací mělo nebo mohlo mít přímý a bezprostřední dopad na konečné právní posouzení jednání obviněného. Jedině tehdy lze takové námitce přiznat zásadní hmotněprávní dopad ve smyslu uvedeného dovolacího důvodu.¹²

22. O právě takový případ se jedná v nyní předkládané věci, což vyplývá již z odůvodnění napadeného rozsudku.¹³ Odvolací soud potvrdil, že skutkové závěry soudu prvního stupně mají, i co se týče onoho upřesnění popisu skutku, oporu v provedeném dokazování, přičemž současně nalézacímu soudu přiznal i správnost jeho postřehu, že jím zjištěné jednání obviněného v souvislosti s počítačovými databázemi naplňuje skutkovou podstatu přečinu neoprávněného přístupu k počítačovému systému a nosiči informací podle § 230 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku. Vrchní soud v Praze napadeným rozsudkem oproti rozsudku prvoinstančního soudu tedy výlučně na podkladě sporného výkladu otázky zachování totožnosti skutku vypustil v případě obviněného právní posouzení podle § 230 trestního zákoníku. Vyslovil tedy bezprostředně na problematiku zachování totožnosti skutku navazující hmotněprávní závěr, že žalovaný skutek není uvedeným trestným činem.

23. Současně se shora vymezenou námitkou je nutno poukázat i na další pochybení, jehož se odvolací soud ve svém rozsudku dopustil. Odvolací soud totiž shledal v přezkoumávaném rozsudku mj. i vadu uvedenou v § 258 odst. 1 písm. d) trestního řádu, že v řízení byl porušen trestní zákon, když po doplnění dokazování ve veřejném zasedání oproti soudu prvního stupně dospěl k závěru, že nelze dovodit naplnění znaku uvedeného v § 329 odst. 2 písm. c) trestního zákoníku, tedy způsobení vážné poruchy v činnosti orgánu státní správy, územní samosprávy, soudu nebo jiného orgánu veřejné moci. Právní kvalifikaci použitou soudem prvního stupně stran trestného činu zneužití pravomoci úřední osoby zmírnil a obviněného uznal vinným pouze přečinem podle § 329 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku. Přesto však ve výroku o trestu uložil obviněnému úhrnný trest odnětí svobody podle § 329 odst. 2 trestního zákoníku (a § 43 odst. 1 trestního zákoníku).

24. Podle § 43 odst. 1 části věty první před středníkem trestního zákoníku, odsuzuje-li soud pachatele za dva nebo více trestných činů, uloží mu úhrnný trest podle toho ustanovení, které se vztahuje na trestný čin z nich nejpřísněji trestný. V žádném případě tedy nelze uložit úhrnný a ani jiný trest podle ustanovení trestního zákona, které se nevztahuje na trestný čin, pro který je pachatel odsuzován.

25. Uložil-li přitom odvolací soud trest odnětí svobody podle § 329 odst. 2 trestního zákoníku v trvání 3 roků, nevykazuje tato vada podmínky pro uplatnění dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. i) trestního řádu. Trest odnětí svobody na tři léta

¹¹ Srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 6. 5. 2009 sp. zn. 8 Tdo 474/2009.

¹² Srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. 5. 2011 sp. zn. 3 Tdo 1071/2010, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 2. 2017 sp. zn. 3 Tdo 177/2017.

¹³ Srov. bod 12. odůvodnění rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 10. 1. 2022 sp. zn. 6 To 37/2021.

Ize uložit pachateli podle § 331 odst. 3 trestního zákoníku, podle něhož měl být trest ukládán, stejně jako podle § 329 odst. 2 trestního zákoníku. Obviněnému tedy nebyl uložen ani zákonem nepřípuštěný druh trestu, ani trest ve výměře mimo trestní sazbu stanovenou v trestním zákoně na trestný čin, jímž byl uznán vinným.

26. Vedle vad, které se týkají právního posouzení skutku, lze s odkazem na dovolací důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. h) trestního řádu vytýkat též jiné nesprávné hmotněprávní posouzení, jímž se rozumí zhodnocení otázky, která nespočívá přímo v právní kvalifikaci skutku, ale v právním posouzení jiné skutkové okolnosti mající význam z hlediska hmotného práva.¹⁴ Za jiné nesprávné hmotněprávní posouzení lze přitom ve smyslu tohoto dovolacího důvodu ve vztahu k výroku o trestu považovat jen jiné vady tohoto výroku záležející v porušení hmotného práva, než jsou otázky druhu a výměry trestu, jako je např. pochybení soudu v právním závěru o tom, zda měl či neměl být uložen souhrnný trest nebo úhrnný trest, popřípadě společný trest za pokračování v trestném činu.¹⁵ Výhrady k vadnému užití § 43 odst. 1 trestního zákoníku tedy můžou mít povahu jiného nesprávného hmotněprávního posouzení, na němž je založeno rozhodnutí, ve smyslu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. h) trestního řádu.

S ohledem na popsané skutečnosti

navrhují,

aby Nejvyšší soud v neveřejném zasedání, k jehož konání může přistoupit podle § 265r odst. 1 písm. b) trestního řádu:

1. podle § 265k odst. 1, 2 trestního řádu za podmínky uvedené v § 265p odst. 1 trestního řádu zrušil napadený rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 10. 1. 2022 sp. zn. 6 To 37/2021, jakož i všechna další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu,
2. a dále postupoval podle § 265l odst. 1 trestního řádu a přikázal Vrchnímu soudu v Praze, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Pokud by Nejvyšší soud shledal, že v posuzované věci je nutno rozhodnout jiným než navrhovaným způsobem, vyjadřuji i pro tento případ souhlas s projednáním věci v neveřejném zasedání [§ 265r odst. 1 písm. c) trestního řádu].

Brno 17. března 2022

JUDr. Igor Stříž
nejvyšší státní zástupce

¹⁴ Srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 4. 2002 sp. zn. 3 Tdo 68/2002.

¹⁵ Srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 2. 9. 2002 sp. zn. 11 Tdo 530/2002.